

Kukahen kehveli, etten pahemmin sano, tuonkin nimen on painattanut oikein postikorttiin, joka esittää Oulun Linnansaaren Tähtitornia ja hyvin esittääkin? Sain kortin Ruotsista jo vuosi sitten, mutta kun hukkasin sen, piti ostaa toinen samanlainen kirjakaupasta. Kaikkea ne oululaiset kirjakaupat myyvätkin!

Kortin lähettäjä oli vanha toimittaja-kollegani Erik W. Ohtonen, joka Oulussa tunnetaan parhaiten Erana (ja tunnettiin aikanaan myös Ostrobotnialla). Era oli syvästi närkästynyt, ja kukapa ei olisi.

Olemme ihmetelleet, mistä moinen nimi. Eikö Tähtitornin kahvilalla ole oikeusturvaa? Että kaikenlaiset kiertävät kuvaajat — sillä oululaista työtä tämä ei ole — olkoot vaikka kuinka hyviä kameramiehiä, voivat tehdä tällaisen tempun kunnianarvoiselle historialliselle rakennusmuistomerkillle, jonka nimen peruskoulun eka-luokkalainenkin tietää. Ja sitten myydä kunniallisille kirjakaupoille.

Vasta kun kiersin tämän liuskan koneeseen, huomasin, että kuvan tekstiksi tosiaan oli painettu niin kuin otsikkoon on

Tähtitorni nykyisellään. Tämän kesän siellä pitävät turisteista ja oululaisista huolta Anu, Liisa ja Kirsi.

merkitty "Poikki..." Totisesti ovat olleet yhteydet poikki. Ehkäpä tuo ei ole edes painovirhe! Kuvaaaja, joka voi kutsua Tähtitornin kahvilaa Pokkitörmän kahvilaksi voi yhtä hyvin uskoa Poikkistörmään.

Harhaanjohtavan kuvakortin asemasta julkaistaan tässä kaikkein uusin Tähtitornin kuva, josta voi sanoa, että se on jo kuva kuvasta. Tuntuuko tulta? Kyllä yksi ja toinen teistä on nähnyt tämän kahvitornin vaeltaessaan Torikatua kaupungin matkailutoimiston ison ikkunan ohi. Arkkitehti, tekisipä mieli sanoa taiteilija, ja rakennusmestari on rouva Rita Mattlar, Oulun Oppaiden puheenjohtaja, Oulun opaskoulutuksen virkeä vetäjä jo vuosien ajan. Uskon, että sekä arkkitehti Wolmar Westling että hänen rakennusmestarinsa Eric Ericinpoika Juliander hyväksyisivät tämän piparkakutornin. Käykääpä katsomassa, sillä kun auringonpaiste tästä vähän lämpenee, täytyy piparkakutorni kuorutetuine lumineen pistää vähäksi ajaksi pakasteeseen.

Kirjoittaessani joulukuussa 1971 muutamia pakinoita Observatorio-Tähtitornista kerroin rakennuksen palvelutehtävästä kahvilana ja nimenomaan lottakahvilana. Etsin ja kuulutin silloin turhaan sellaisia kuvia, joissa samankaltaisesti näkyisi sekä Tähtitorni että muutamia lottia.

Talvella tuli Eran yllytyksestä uusi puhti päälle. Soitin jälleen kerran ystävälleni Mandi Alanteelle, Oulun lottien pitkäaikaiselle muonituspäällikölle. Nyt tärppäsi. Mantta oli käynyt toivottamassa onnea 80 vuotensa täyttäneelle Raatin-Olkalle ja nähnyt hänen albumissaan Paavolassa oheiset kaksi kuvaa. Minä kirjoitin heti Olgalle, joka ystävällisesti lähetti kuvat lainaan. Hänet tunnettiin ennen vanhaan Raatissa vain Raatin Olkana. Kun tästä tuli puhe, kertoi Maija, että kerran siellä Raatissa, kun Olga vastasi puhelimeen, kysyttiin neiti Huumosta. Olga pisti kämmenen tuutin päälle ja kysyi huoneensaoliijoilta, oliko läsnä joku

neiti Huumonen — sitten vasta sytytti, että häntä, Raatin-Olkaa, siellä penättiin...

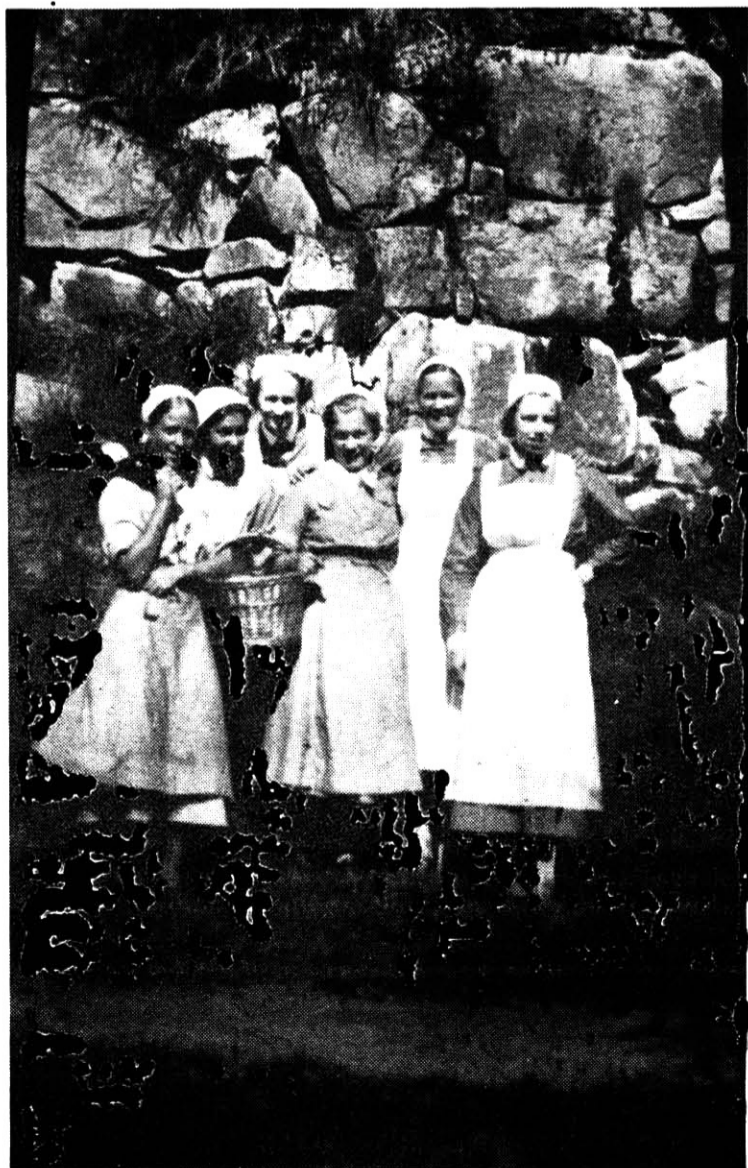
Vuosientakaisten kyselyitteeni tulokseksi sain, että Tähtitornista tuli lottakahvila vasta 1934. Jos näin, niin oheiset kaksi kuvaa on näpätty vasta keväällä, kesällä 1934. Postikortin kokoisesta pikakuvasta tunsin heti oikeanpuoleisimman, joka on Calamniuksen Sirkka, siihen aikaan OP:n pikajuoksijoita ym., sittemmin Sirkka Kyöstilä. Vieressänsä on Laura Latola-Kovero, jonka sainkin jo ampakeijariksi.

Kuvat nähtyään tunnisti hän heti muutamia, molemmista mm. Aino Kaakisen, nyttämmin Pöytäkangas, joka puolestaan antoi virka-apua Lauralle. Sitten vielä muutamia puhe-lyöntejä, ja tytöt oli yhtä lukuunottamatta saatu luetuiksi.

Laura-rouvan mielestä se lottakahvila kyllä aloitti jo ennen 1934... Tulokseen vielä mainitukseksi, että tämän kahvilan ensimmäiset emännät olivat Anita Aho ja Irja Kulovaara. Terveisiä Raatin-Olkalle!

Palveluvuorossa olleita lottia Tähtitornin portailla, ylhäältä alas: Anita Aho (k), Aino Nikkinen, Aino Kaakinen-Pöytäkangas, Suoma Myllylä, Olga Timola (k) ja tunnistamaton, kuka?

Lotat oikealta vasemmalle: Sirkka Calamnius-Kyöstilä, Laura Latola-Kovero, Kerttu Pohjoisaho, Ella Saanio-Vesala, Anneli Jukola-Järvi ja Aino Kaakinen-Pöytäkangas. Pullo on todistettavasti puolukkamehupullo.